

Roerende fiscaliteit opnieuw hervormd

De programmawet van 27 december 2012 vereenvoudigt de regels, maar de roerende inkomsten worden zwaarder belast

Pierre-François Coppens
Belastingconsulent, jurist
Professor aan de Chambre belge des Comptables
Verbonden aan de studiedienst van het IAB

1. Inleiding

De regering heeft het initiatief genomen tot een grondige hervorming van de roerende fiscaliteit. Dit initiatief is ingegeven door de noodzaak om iets te doen aan de precaire financiële toestand, de vaste wil om de al zwaar belaste inkomsten uit arbeid nog niet bijkomend te treffen en de betrachting om de regels voor de heffing van de voorheffing op de roerende inkomsten, die ze zelf veel te complex had gemaakt, te vereenvoudigen. Toen ze ondervond dat de invordering van de bijkomende heffing van 4 % op de roerende inkomsten en de eruit voortvloeiende verplichting om informatie te verstrekken problemen stelden, werd besloten om er kort en goed van terug te komen en, met inwerkingtreding op 1 januari 2013, deze bijkomstige heffing af te schaffen. Deze nieuwe hervorming is ondertussen afgekondigd als onderdeel van de programmawet van 27 december 2011 (BS 31 december 2012).¹ De kernidee van de hervorming is "de harmonisering van de roerende inkomsten". Volgens de minister van Financiën bestaat ook de vaste wil om "de economie te stimuleren", staat in de Memorie van Toelichting te lezen.² Hoewel we deze koerswijziging zouden moeten toejuichen, blijven er toch vragen over. En deze opeenvolgende radicale wetswijzigingen kunnen alleen maar bijdragen tot de perceptie van een chaotische Belgische roerende wetgeving en een buitengewone volatiliteit. Zoals het Hof van Justitie onlangs nog besliste,

impliceren de eisen van rechtszekerheid dat de regels duidelijk en nauwkeurig zijn en de gevolgen ervan voorzienbaar.³ Deze tweede hervorming van de roerende fiscaliteit op minder dan een jaar, deze vierde programmawet (na de programmawet van 28 december 2011, en die van 29 maart 2012 en 22 juni 2012, die diverse verbeteringen aanbrachten aan de wet van 28 december 2011) is verre van bevorderlijk voor de rechtszekerheid die elke belegger zou mogen verwachten. Na deze laatste aanpassing zijn de Belgische belastingplichtigen, alsook de instellingen die de ingehouden roerende voorheffing verschuldigd zijn, in de vreemde situatie terechtgekomen dat ze voor het jaar 2012 dwingende fiscale verplichtingen moeten nakomen, terwijl deze vanaf 1 januari 2013 al afgeschaft zijn. Nog maar eens een demonstratie van het "surrealisme op zijn Belgisch".

2. Overzicht van de voornaamste aangepaste maatregelen

Alvorens dieper in te gaan op de diverse aangepaste en vanaf 1 januari 2013 in werking getreden maatregelen, geven we eerst een overzicht ervan:

- algemene verhoging van de aanslagvoet van de roerende voorheffing van 21 % naar 25 % op de interesten en dividenden (behalve voor sommige inkomsten, waarvoor de roerende voorheffing tegen het verlaagde tarief van 21 % behouden blijft);

¹ Art. 77 tot 97 van de programmawet.

² Parl.St. Kamer, nr. 53-2561/006, p. 3.

³ HvJ 5 juli 2012, C-318/10, *SIAT*.

FISCALITEIT

- handhaving van het tarief van 10 % op de liquidatiebonussen;
- invoering van een nieuwe heffing van 15 % op de inkomsten van residentiële vastgoedbevaks;
- terugkeer naar het mechanisme van de bevrijdende roerende voorheffing;
- afschaffing van de bijkomende heffing van 4 %;
- invoering van een heffing van 4 % op de meerwaarden op aandelen verwezenlijkt door vennootschappen die geen kmo zijn;
- verhoging van de taks op de levensverzekeringscontracten, die van 1,1 % op 2 % wordt gebracht;
- verplichting tot aangifte van de in het buitenland gesloten individuele levensverzekeringsovereenkomsten.

Voorts vereenvoudigt de wet de modaliteiten voor de inning van de voormelde bijkomende heffing voor het jaar 2012 door de verplichting om informatie te verstrekken aan een centraal aanspreekpunt af te schaffen.

Nu zullen we deze verschillende maatregelen bespreken.

3. De algemene verhoging van de roerende voorheffing tot 25 %

Omdat de wetgever een oplossing wilde vinden die rekening hield met het bijdragevermogen van de belastingplichtigen, had hij in de wet van 28 december 2011 een roerende voorheffing ingevoerd van 21 % op de roerende inkomsten onder de 20 020 euro en van 25 % op de inkomsten boven de 20 020 euro. Deze *rijkentaks*, die bovenop de basis roerende voorheffing van 21 % kwam, werd geheven onder de vorm van een solidariteitsbijdrage van 4 % (en daartoe was een special formulier vereist, naast het formulier 273, dat van toepassing is voor alle roerende voorheffing). Alleen de staatsbons-Leterme, de interesten van spaarboekjes, de liquidatiebonussen en de inkomsten waarop al een roerende voorheffing van 25 % van toepassing was, ontsnapten eraan. Daarenboven konden degenen die hun inkomsten niet wensten aan te geven, opteren voor die bijkomende heffing van 4 % op al hun roerende inkomsten (met inbegrip van de eerste schijf van 20 020 euro). Na de benodigde tijd om de nieuwe regeling in te voeren en de naleving van de wettelijke bepalingen te controleren, moest evenwel vastgesteld worden dat zich heel wat problemen voordeden die de inning van deze heffing erg inefficiënt maakten. Het was dus echt nodig om die regeling te vereenvoudigen. Vanaf 1 januari 2013 worden de dividenden en interesten van elke belegger dus onderworpen aan een eenvormig tarief van 25 %. Artikel 269 wordt dus gewijzigd en de aanslagvoet wordt vastgesteld op 25 %. Hoewel eenvoudig een loffelijke deugd is in fiscale zaken, mogen wij ons blijven afvragen of dit systeem in werkelijkheid één van de

door onze ministers nagestreefde doelstellingen bereikt, met name vooral de bezitters van aanzienlijke roerende vermogens treffen. De maatregel treft vooral de bezitters van kleinere roerende inkomens beneden de 20 020 euro die vroeger aanspraak hadden op de verminderde roerende voorheffing van 21 %. De kleine spaarders zijn dus de voorname slachtoffers van het voorheffingstarief van 25 %. Zoals een afgevaardigde van de oppositie opmerkte, *“was de kleine spaarder voor de federale regering niet rijk. In 2013 wordt hij wel geacht rijk te zijn”*.⁴ Deze bestraffing wordt nog geaccentueerd door het feit dat de inflatie vaak hoger is dan het inkomen uit veel beleggingen.

De verhoging van de roerende voorheffing tot 25 % maakt van de kleine spaarder een rijke investeerder

4. De uitzonderingen op de aanslagvoet van 25 %

De hiernavolgende inkomsten ontsnappen aan deze verhoging naar 25 % en blijven dus onderworpen aan de aanslagvoet van 15 %: de staatsbons uitgegeven tussen 24 november 2011 en 2 december 2011 (staatsbons-Leterme), de inkomsten verkregen uit de cessie of de concessie van auteursrechten en naburige rechten, de inkomsten uit spaardeposito's tot 1 830 euro en de inkomsten van alle spaarverrichtingen die in de toekomst zouden worden gedaan. Na de genieters van auteursrechten een korte adrenalineopstoot te hebben ontlokt, omdat gepland was om deze rechten aan het algemeen tarief van 25 % te onderwerpen, heeft de minister van Financiën deze verhoging toch maar ingetrokken. In verband met deze inkomsten mogen we immers niet vergeten dat ze altijd aan de gemeentelijke opcentiemen onderworpen zijn, aangezien het verplicht blijft om deze auteursrechten aan te geven. Deze verplichting dient om te kunnen nagaan of die auteursrechten het grensbedrag van 54 890 euro (aanslagjaar 2013) niet overschrijden. De wet van 13 december 2012 houdende fiscale en financiële bepalingen (BS 20 december 2012) heeft dienaangaande trouwens bepaalde aanvullende preciseringen aangebracht. Het gedeelte van de ontvangsten auteursrechten dat

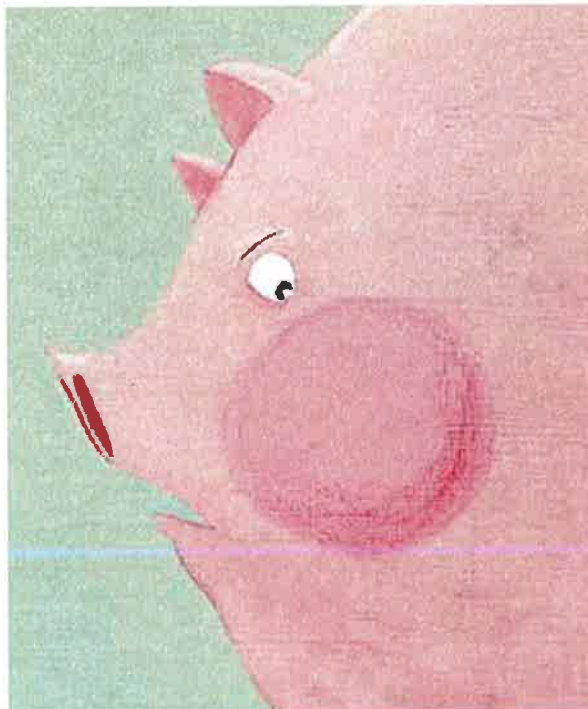
⁴ Parl.St. Kamer, nr. 53-2561/006, p. 10.

dit grensbedrag van 54 890 euro overschrijdt, is in beginsel onderworpen aan de afzonderlijke aanslagvoet van 25 %. Indien dit meerdere gedeelte evenwel van beroepsmatige oorsprong is, zal het onderworpen worden aan het progressieve tarief van de personenbelasting. Er zal dus steeds moeten worden nagegaan of de auteursrechten aangewend worden voor de uitoefening van de beroepswerkzaamheid van de begunstigde ervan. De inkomsten van staatsbons of spaardeposito's (waarop de financiële instelling de roerende voorheffing van 15 % heeft toegepast) die in 2012 niet werden onderworpen aan de bijkomende heffing van 4 %, ontsnappen daarentegen, net als voorheen, aan de verplichting tot aangifte. Ten slotte blijven ook de liquidatiebonussen het voordeel van het verlaagde tarief genieten en blijven ze onderworpen aan een roerende voorheffing van 10 %. Die keuze kunnen we alleen maar toejuichen, want voor heel wat bedrijfsleiders vormen de als liquidatiebonus verkregen bedragen een belangrijke bron van inkomsten op het einde van hun beroepsloopbaan. De liquidatiebonus vormt enigszins het pensioenkapitaal van de zelfstandige.

Hoewel een harmonisatie van de tarieven in de roerende voorheffing nodig was, bestraft de belasting op dividenden tegen 25 % opnieuw het nemen van risico's

5. Eerste kritische bemerkingen

De keuze die onze bewindslieden gemaakt hebben, roept wel enige vragen op. Achter de wens van de regering om de spaarboekjes fiscaal voordelig te behandelen (met het dubbele voordeel dat de eerste schijf van 1 830 euro vrijgesteld is en het meerdere gedeelte belast wordt tegen 15 %) en de dividenden van aandelen zwaarder te belasten, ontwaren we een duidelijke tegenstrijdigheid met de doelstelling die in het voorwoord van de hervorming krachtig en overtuigend werd geformuleerd, met name alles in het werk te stellen om de Belgische economie te stimuleren en competitiever te maken. Wij zien eerder een betrachting om het nemen van risico's te bestraffen, een tendens om degenen te sanctioneren die hun geld in het bedrijfskapitaal injecteren, hetzij rechtstreeks als stichtend vennoot, hetzij onrechtstreeks via allerhande beleggingsfondsen. Wij vragen ons af welke boodschap de hervorming overbrengt aan allen die investeren in de reële economie, terwijl we toch weten hoeveel risico's dergelijke beleggingen kunnen hebben.

Vindt u niet dat de inkomsten van aandelen inschikkelijker zouden mogen worden behandeld als we de concurrentiepositie van onze ondernemingen willen versterken? Was het in deze gedachtegang niet passender geweest om de inkomsten van aandelen van kmo's tegen 15 % te blijven belasten? Men zal tegenwerpen dat de banken het spaargeld gebruiken om die kmo's krediet te verstrekken. Maar welke reële garantie hebben ze? Die wetwijziging, minder dan een jaar na de hervorming van 2011, plaatst heel wat beleggers die gegokt hadden op een fiscale stabiliteit op middellange termijn en in 2012 hun geld belegd hebben in kapitalisatiebons, beveks of gemengde fondsen, weer eens voor een voldongen feit. Kunnen we ons volgend jaar verwachten aan een roerende voorheffing van 35 % of een sociale bijdrage op de huidige voorheffing, zoals in Frankrijk? Alsof hij getroffen was door een soort fiscaal schuldgevoel, poogde de minister van Financiën begin januari 2013 een nieuw fiscaal voordeel voor risicokapitaal te promoten, met name een verlaagde voorheffing op nieuwe aandelen. Het is echter weinig waarschijnlijk dat die idee wordt doorgedrukt, wegens het gebrek aan consensus binnen de regering en ook de tegenstand van één grote partij. We kunnen het gebrek aan openheid voor dit voorstel alleen maar betreuren, want de kmo's hebben nu al reële financieringsproblemen. Mijns inziens zou het op zijn minst nuttig zijn om de idee in overweging te nemen om ook op federaal niveau een fiscaal voordeel in te voeren zoals nu al in Vlaanderen bestaat voor de belastingplichtigen die intekenen op aandelen van ARKImedes-fondsen.

6. De nieuwe heffing van 15 % op dividenden van vastgoedbevaks

De programmawet van 27 december 2012 voert ook een nieuwe heffing in op de dividenden van residentiële vastgoedbevaks die tot dusver vrijgesteld waren. Die dividenden worden vanaf 1 januari 2013 belast tegen het verlaagde tarief van 15 %. De beoogde vastgoedbevaks zijn de Belgische vennootschappen, met inbegrip van de vennootschappen gevestigd in een andere lidstaat van de EER (voor zover door de betrokken lidstaat een uitwisseling van inlichtingen wordt georganiseerd). Onze bewindslieden waren van oordeel dat er komaf moest worden gemaakt met de voorkeurregeling waarvan de verkrijgers van dergelijke inkomsten profiteerden. We moeten trouwens vaststellen dat het stelsel van de residentiële vastgoedbevaks heel onduidelijk was. De verzaking aan de roerende voorheffing was voor 2012 gekoppeld aan de verplichting tot aangifte van deze inkomsten, wat aanleiding kon geven tot heffing van de roerende voorheffing van 21 %. Door de afschaffing van de verzaking en de toepassing van een bevrijdende roerende voorheffing van 15 % wordt deze incoherentie weggewerkt. De wet profiteert er ook van om het probleem op te lossen van de door de Europese Commissie opgeworpen discriminatie.⁵ Voortaan komen voor het verlaagde tarief van 15 % nog enkel de vastgoedbevaks in aanmerking die 80 % van hun vastgoed investeren in onroerende goederen voor bewoning, en niet meer 60 % zoals eerder voorzien. De vastgoedbevaks zullen twee jaar de tijd krijgen om zich aan deze nieuwe 80%-voorwaarde aan te passen. Onroerende goederen voor bewoning kunnen zowel eengezinswoningen zijn als gebouwen voor collectieve bewoning zoals bijvoorbeeld flatgebouwen en rusthuizen.

7. De terugkeer naar de bevrijdende roerende voorheffing

De verplichting dat de belastingplichtige al zijn roerende inkomsten moet aangeven, die eind 2011 met zoveel poeha werd afgekondigd, verdwijnt zo snel als ze gekomen is. Het gezond verstand eiste de afschaffing van deze verplichting. Inkomsten van roerende aard zijn er immers niet tegen bestand. Vanaf nu zal de bevrijdende roerende voorheffing, zoals ze vóór 2012 bestond, opnieuw worden ingevoerd. Dat doet uiteraard niets af aan de regel dat sommige kapitaalinkomsten en inkomsten uit roerende goederen die vrijstelling genieten van of niet onderworpen zijn aan de roerende voorheffing, maar belastbaar zijn tegen een afzonderlijke aanslagvoet (doorgaans 15 %), verplicht moe-

ten worden aangegeven. Het gaat hier voornamelijk om inkomsten uit hypothecaire schuldvorderingen, inkomsten van verhuring, verpachting, gebruik en concessie van roerende goederen, inkomsten die begrepen zijn in lijfrenten of tijdelijke renten, inkomsten verkregen uit de cessie of concessie van auteursrechten en naburige rechten, termijnen voortkomend van overeenkomsten waarbij een recht van gebruik van gebouwde onroerende goederen wordt verleend of inkomsten in zoverre zij meer bedragen dan de bepaalde grenzen en voor zover de roerende voorheffing niet geheven is op dit meerdere (zoals inkomsten van spaardeposito's die het grensbedrag van 1 830 euro overschrijden en waarvoor de financiële instelling de roerende voorheffing van 15 % niet heeft ingehouden). De herinvoering van het bevrijdend karakter van de roerende voorheffing staat er niet aan in de weg dat belastingplichtigen die slechts geringe inkomsten hebben, de mogelijkheid hebben om al hun roerende inkomsten aan te geven om in de personenbelasting belast te worden tegen een voordeliger aanslagvoet dan de tarieven van de roerende voorheffing.

8. De aangifte van de in het buitenland gesloten individuele levensverzekeringsovereenkomsten

Hoewel het niet meer verplicht is om de roerende inkomsten van aandelen of obligaties aan te geven, heeft de programmawet een nieuwe verplichting tot aangifte ingevoerd. Na de verplichting tot vermelding van de buitenlandse bankrekeningen, moet de belastingplichtige nu ook het bestaan van in het buitenland gesloten individuele levensverzekeringsovereenkomsten in zijn belastingaangifte vermelden (de verplichting om in België gesloten levensverzekeringsovereenkomsten aan te geven bestond al). De beoogde overeenkomsten zijn alle levensverzekeringsovereenkomsten die verzekeringen zijn waarbij het plaatsvinden van de verzekerde gebeurtenis enkel afhangt van de levensduur van de mens

⁵ In haar advies nr. 2008/4156 van 28 januari 2010.

(zoals de producten van tak 21, 22 of 23). De regering wenst daarmee een vluchtweg te sluiten voor vermogens die verborgen willen blijven via constructies met buitenlandse levensverzekeringen.⁶ Voor de bezitters van grote kapitalen die niet tot transparantie bereid zijn, sluit het net zich weer een beetje dichter. Deze verplichting geldt niet met terugwerkende kracht, verklaarde de minister van Financiën in antwoord op verschillende interpellaties van parlementsleden, in het Verslag namens de Kamercommissie voor de Financiën: *“de aangifteverplichting maar zal gelden voor de toekomst, vanaf de datum van inwerkingtreding van de maatregel (aangifte van 2013)”*. Wat de draagwijdte van de verplichting tot aangifte betreft, meldde de minister nog dat *“net zoals in de vigerende werkwijze in verband met de aangifte van de in het buitenland aangehouden bankrekeningen, zal de belastingplichtige in zijn aangifte alleen “ja” of “neen” dienen aan te kruisen, en in voorkomend geval moeten aangeven in welk land (of landen) de levensverzekeringsovereenkomst(en) werden gesloten”*.⁷ Ten slotte sprak de minister zich uit over de heikele kwestie van de invoering van een kadaster van de door de belastingplichtigen afgesloten levensverzekeringen: *“de regering niet de bedoeling heeft een databank van levensverzekeringsgegevens uit te bouwen, zoals dat gebeurt voor de bankrekeningen. Die discussie is in commissie al gebeurd bij de bespreking van de opheffing van het bankgeheim; toen was geconcludeerd dat de pijnpunten niet vergelijkbaar waren omdat er geen met het bankgeheim vergelijkbaar ‘verzekeringsgeheim’ bestaat. Derhalve zijn de belastingdiensten gerechtigd alle gegevens die zij dienstig achten, op te vragen bij de verzekeringsmaatschappijen, die daartegen geen geheimhouding mogen inroepen”*.⁸ Zoals de advocaten André Bailleux et Frédéric Janssen⁹ terecht opmerkten, gaat men daarbij wel iets te snel voorbij aan het feit dat er *de facto* een geheim geldt met betrekking tot de buitenlandse verzekeringen, aangezien de Belgische fiscale administratie niet bevoegd is om inlichtingen te vragen aan in het buitenland gevestigde maatschappijen.

9. Het einde van de verplichting tot informatieverstrekking aan het centraal aanspreekpunt

Volgens de wet van 28 december 2011 moesten de schuldenaars van de roerende voorheffing aan het centraal aan-

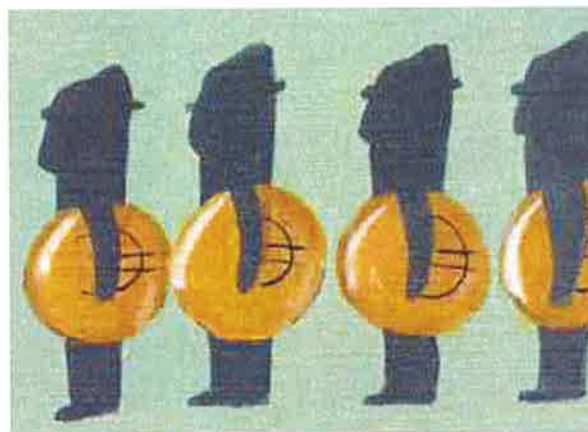
spreekpunt informatie verstrekken over de dividenden en interesten door de verkrijgers van de inkomsten te identificeren. Voor de uitvoering van dit informatiesysteem had Kafka geen complexere en belachelijkere regels kunnen bedenken. Zonder terug te komen op de procedurele aspecten van deze informatieverplichting, die al in 2012 uitvoerig in de rechtsleer werden bekritiseerd, kunnen we de aanzienlijke energieverstopping, de buitensporige kosten en nutteloze administratieve complicaties die deze informatieverplichting heeft veroorzaakt, achteraf niet genoeg betreuren. De banken werden verplicht om hun informaticasystemen aan te passen, de administratie kwam voor moeilijkheden te staan bij de controle van het goede verloop van de procedure en de belastingplichtigen wisten niet meer of ze nu voor de anonimiteit (dus met aanvaarding van de inhouding aan de bron over de eerste 20 020 euro roerende inkomsten) dan wel voor de aangifte van de betrokken inkomsten moesten kiezen, op gevaar af in het vizier van de fiscus komen te liggen, die nieuwsgierig is naar de herkomst van het kapitaal dat de aangegeven inkomsten heeft opgebracht, of terecht te komen in het kadaster van de privévermogens dat sommigen zouden willen invoeren (het spookbeeld van een vermogensbelasting was nooit veraf). Iedereen is het erover eens dat de afschaffing van die misleuk nodig was, hetgeen uiteindelijk een goede maatregel blijkt te zijn. De regering heeft ingezien dat het opzetten van een centraal aanspreekpunt redelijk noch financieel haalbaar was. Maar voor 2012 is er niets veranderd, tenzij een vereenvoudiging van de inningsmodaliteiten van de bijkomende heffing op roerende inkomsten van 4 %. De regering heeft een techniek uitgedroefd die minder werk zou moeten veroorzaken voor de belastingplichtigen, de financiële instellingen en de administratie. Er werd immers bepaald dat de burger “op eer” moet aangeven dat hij geen roerende inkomsten heeft verkregen waarop nog de bijkomende heffing van 4 % kan worden toegepast. Daartoe zal de belastingplichtige aan zijn bank kunnen vragen om de

⁶ Deze verplichting ligt in het verlengde van een door dhr. Gilkinet (Ecolo) mede ondertekend “wetsvoorstel tot invoering van een register van de spaarverzekeringsovereenkomsten en tot vergemakkelijking van de inning van de roerende voorheffing op de spaarverzekeringsovereenkomsten die werden gesloten met in het buitenland gevestigde bankinstellingen” (Doc 53/1331).

⁷ Doc 53 2561/006, p. 34.

⁸ Doc 53 2561/006, p. 36.

⁹ In hun kroniek in *La Libre Belgique* van zaterdag 12 januari 2013.

bijkomende heffing van 4 % op zijn roerende inkomsten in te houden en door te storten. Het verzoek moest uiterlijk op 31 december 2012 tot de financiële instelling worden gericht en de doorstorting moet ten laatste tegen 31 maart 2013 gebeuren.

Het voordeel van het systeem is dat de belastingplichtige zijn recht om van het stelsel van de vooringevulde belastingaangifte te genieten kan behouden, omdat er geen roerend inkomen in de belastingaangifte vermeld moet worden.

10. Verhoging van de taks op de levensverzekeringscontracten

De regering heeft de taks op de levensverzekeringscontracten, gesloten door natuurlijke personen, opgetrokken van 1,10 % tot 2 %. Die verdubbeling van de taks komt alleszins hard aan. Het valt te vrezen dat een dergelijke maatregel een aantal spaarders zal afschrikken om in de toekomst nog voor een belegging van dit type te kiezen, wat de fiscale inkomsten van de Staat alleen maar kan verminderen. Het geringe rendement van sommige levensverzekeringsproducten, gecombineerd met de huidige inflatie, dreigt het verwachte inkomen nu al fors te verminderen. Het tarief van 1,1 % blijft evenwel behouden voor de verrichtingen van tijdelijke verzekeringen bij overlijden met afnemend kapitaal die dienen voor het waarborgen van een hypothecaire lening om een onroerend goed te verwerven of te behouden (duidelijk, in hoofdzaak de schuldaldoverzekerings).

Levensverzekeringen, afgesloten door rechtspersonen, blijven onderworpen aan de taks van 4,4 %. Kortom, de verhoging van de taks op de levensverzekeringen treft nog maar eens een categorie belastingplichtigen die gespaard had moeten worden.

**Hoewel sterk beperkt,
druist de taxatie van
meerwaarden op aandelen
in tegen het "non bis in
idem"-principe**

11. Belasting van 0,40 % op de meerwaarden op aandelen

De programmawet van 27 december 2012 voert ook een nieuwe belasting in van 0,40 % op de meerwaarden die worden verwezenlijkt of vastgesteld door een vennootschap die, volgens de criteria van artikel 15 van het Wetboek van Vennootschappen, niet als kleine vennootschap

wordt aangemerkt. Als geheugensteuntje, "kleine vennootschappen" zijn deze vennootschappen met rechtspersoonlijkheid die voor het laatst en het voorlaatst afgesloten boekjaar niet meer dan één der volgende criteria overschrijden:

- jaargemiddelde van het personeelsbestand: 50;
- jaaromzet, exclusief de belasting over de toegevoegde waarde: 7 300 000 euro;
- balanstotaal: 3 650 000 euro, tenzij het jaargemiddelde van het personeelsbestand meer dan 100 bedraagt.

De Raad van State wierp in zijn advies de vraag op of een dergelijke belasting geen schending inhoudt van het non-discriminatiebeginsel, aangezien een onderscheid wordt gemaakt naargelang een vennootschap al dan niet voldoet aan het voorschrift van artikel 15 van het Wetboek van Vennootschappen. Daar er al een aantal belastingregelingen bestaan die afwijkingen of voordelen inhouden voor de kmo's, zou deze maatregel onzes inziens geen probleem mogen opleveren. Maar ook hier is het weer het rechtszekerheidsbeginsel dat dreigt aangetast te worden, want hoewel de aanslagvoet relatief gering is, is het niet ondenkbaar dat dit tarief later min of meer fors opgetrokken zal worden, op gevaar af de potentiële buitenlandse investeerders (die vaak grote ondernemingen zijn) nog maar eens af te schrikken. Volgens de minister van Financiën "zou het lage percentage eventuele investeerders niet mogen afschrikken en komt men aldus tegemoet aan een latente verwachting van de publieke opinie, met name dat ondernemingen die momenteel helemaal geen of heel weinig belastingen betalen, daadwerkelijk zullen moeten bijdragen aan de budgettaire inspanningen die we momenteel moeten leveren".¹⁰ De knoop is nochtans doorgelicht en het valt te vrezen dat de belasting op meerwaarden stapsgewijs zal worden verhoogd. We wijzen er trouwens op dat deze nieuwe belasting een aanvulling is op de door de wet van 28 december 2011 ingevoerde aanslag van 25 % op de meerwaarden die binnen het jaar worden gerealiseerd. Vermoed wordt dat deze belasting van 0,4 % niet bovenop de voormelde belasting van 25 % komt. We herinneren eraan dat de wet van 11 december 2008 al een wijziging aan artikel 90 WIB 1992 had aangebracht, door toevoeging van een 9°, waardoor het mogelijk werd om meerwaarden op aandelen die zijn verwezenlijkt naar aanleiding van de overdracht onder bezwarende titel van die aandelen buiten het uitoefenen van een beroepswerkzaamheid, daaronder niet begrepen normale verrichtingen van beheer van een privévermogen, te belasten. Vermits de regering toch voortdurend begaan is met de bestrijding van alle vormen van speculatie, had ze er

¹⁰ Parl.St. Kamer, nr. 53-2561/006, p. 33.

nochtans beter aan gedaan het beginsel van een *pro rata temporis* degressiviteit te behouden, bijvoorbeeld het behoud van de vrijstelling wanneer de overdracht pas 5 jaar later gebeurt. De legitimatie van een belasting van meerwaarden op aandelen is trouwens in strijd met het *non bis in idem*-beginsel, volgens hetwelk dezelfde belastbare stof maar eenmaal door de belasting getroffen mag worden. Dergelijke meerwaarden zijn immers de afspiegeling van verleden of toekomstige winsten van de onderneming die al met vennootschapsbelasting belast werden of zullen worden. De vrijstelling van niet-speculatieve meerwaarden op aandelen heeft niet als oogmerk om belastbare stof te doen verdwijnen, aangezien die gewoon naar een andere belastingplichtige wordt verschoven. Zoals Bruno Colmant schreef, "is het niet belasten van meerwaarden op aandelen een afspiegeling van de keuze om een onderscheid te blijven maken tussen individuele en collectieve vermogens".¹¹ Een meerwaardebelasting zal trouwens altijd de koopkracht van het kapitaal aantasten.

Maar ondanks deze nieuwe belasting en de vrees voor een verhoging ervan op middellange termijn bij een volgend begrotingsconclaaf moeten we toch toegeven dat België nog altijd een gunstiger regeling kent dan onze buurlanden, waar de tarieven veel hoger zijn. In Frankrijk bedraagt de aanslagvoet 34,5 %, in Duitsland 26,375 % en in Nederland 30 %.

Hoewel onze belasting op inkomsten uit arbeid moordend is, blijft een *light* belasting op meerwaarden op aandelen één van onze voornaamste troeven. Het zou niet verstandig zijn die troef te verkwanselen.

12. Conclusies

Wat moeten we onthouden van deze nieuwe programmawet, die onze roerende fiscaliteit nog maar eens helemaal omgooit? De belastingplichtigen zullen zeker aangeslagen zijn door de nieuwe verhoging (op enige uitzonderingen na) van de roerende voorheffing tot 25 %. Voor degenen die, vóór de eerste programmawet van december 2011, een roerende voorheffing van 15 % ondergingen, betekent dat een verhoging met 10 procentpunten (hetzij 66,66 %) op een jaar. Dat is niet niets. Met daarbovenop de belasting op de meerwaarden op aandelen, die weliswaar maar 0,4 % bedraagt, maar voor hoe lang? En die verhoging van de roerende voorheffing zou het gevaar kunnen inhouden dat de investeerders andere financiële oorden opzoeken. Dergelijke maatregelen kunnen er alleszins toe leiden dat de competi-

viteit van onze ondernemingen, die al erg lijdt onder de buitensporige arbeidskosten, nog wat wordt verzwakt. Alleen de toekomst zal kunnen uitwijzen of deze nieuwe fiscale koers de juiste is. De herinvoering van het mechanisme van de bevrijdende roerende voorheffing en de afschaffing van de melding van de roerende inkomsten aan een centraal aanspreekpunt zullen zowel voor de verkrijgers als voor de schuldenaars van roerende inkomsten een hele opluchting zijn. Het zijn alleszins loffelijke initiatieven. De programmawet van 28 december 2011 werd beschamend overijld opgesteld en leed aan zware conceptiefouten. De nieuwe programmawet van 27 december 2012 komt de fouten die een jaar eerder werden gemaakt, net op tijd herstellen en maakt komaf met de talrijke problemen die de uitvoering ervan meebracht.

Maar die nieuwe aanpassingen en correcties, die zo kort daarna werden aangebracht, laten nog maar eens de uitzonderlijke instabiliteit en volatiliteit van onze roerende fiscaliteit zien. Want iedereen weet dat een belegger van het fiscale stelsel vooral verwacht dat het stabiel is en rechtszekerheid biedt. Verscheidene enquêtes hebben uitgewezen dat, meer nog dan een lage aanslagvoet, het een sereen fiscaal klimaat is dat bijdraagt tot het succes van een financieel oord. Want een dergelijk klimaat van fiscale onzekerheid is echt niet wat ons land nodig heeft in deze tijden van economische recessie. We hopen althans dat onze verkozenen zich in juni of december 2013 niet tot een nieuwe hervorming laten verleiden, al was het maar een cosmetische. ●

¹¹ B. COLMANT, "Fiscalité des dividendes et des plus-values sur actions: rappel des principes de 1962", Kroniek in *l'Écho* van 3 september 2009.